

Uitspraak

RECHTBANK NOORD-NEDERLAND

Zittingsplaats Groningen

Bestuursrecht

zaaknummer: LEE 18/3107

uitspraak van de meervoudige kamer van 14 april 2020 in de zaak tussen

Vereniging Milieudefensie, te Amsterdam, eiseres
(gemachtigde: J. van der Meer),

en

Het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân, verweerder
(gemachtigden: [.....] en [.....]).

Procesverloop

Bij besluit van 29 mei 2018 (het bestreden besluit) heeft verweerder het peilbesluit Koningsdiep West deelgebied Oranje vastgesteld.

Eiseres heeft tegen het bestreden besluit beroep ingesteld.

Verweerder heeft een verweerschrift ingediend.

Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 16 januari 2020. Voor eiseres zijn verschenen [.....] en [.....], bijgestaan door haar gemachtigde. Verweerder heeft zich laten vertegenwoordigen door genoemde gemachtigden.

Overwegingen

1. Het peilbesluit heeft betrekking op een gebied van circa 3.615 ha ten zuidwesten van Drachten. Het gebied kenmerkt zich door landbouwkundig gebruik, met name grasland en mais. Verder bevinden zich in het plangebied het natuurgebied Boarnburgumer petten en in de nabijheid van het plangebied liggen de Natura 2000 gebieden De Alde Feanen, De Deelen en van Oordt's Merskens. De bodem in het plangebied bestaat uit zand (hogere gronden in het midden en oosten) en veen (lagere gronden in het westen). Het plangebied kent 104 peilvakken, die deel uitmaken van 13 watersystemen.

Het peilbesluit is een uitwerking van het Watergebiedsplan Koningsdiep West uit 2011. In het peilbesluit zijn alle – ten opzichte van de voorheen geldende peilbesluiten – partiële wijzigingen opgenomen, alsook een aantal wijzigingen van de formele peilen die het gevolg zijn van tekenregels, samenvoegen van peilgebieden, splitsen van peilgebieden of volgen van het feitelijk peil.

Er is in twaalf peilvakken (nieuw) sprake van een wijziging, waarbij in zes peilvakken het peil gewijzigd wordt. In de peilvakken (nieuw) kD2-66, kD2-58, kD2-en kD-64 wordt het peil verhoogd ten opzichte van het oude vastgestelde peil. In peilvak kD2-35 is sprake van een peilverlaging van 10 cm ten opzichte van het zomerpeil en een peilverhoging van 15cm ten opzichte van het winterpeil. In peilvak kD2-22 wordt in een sloot het winterpeil met 25 cm verlaagd ter voorkoming van grondwateroverlast.

2. Ingevolge artikel 2.1, eerste lid, Waterwet, is de toepassing van deze wet gericht op:

- a. voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Ingevolge artikel 2.1, tweede lid, Waterwet is de toepassing van deze wet mede gericht op andere doelstellingen dan genoemd in het eerste lid, voor zover dat elders in deze wet is bepaald.

Ingevolge artikel 5.2, eerste lid, Waterwet, is een beheerder verplicht voor daartoe aan te wijzen oppervlaktewater- of grondwaterlichamen onder zijn beheer één of meer peilbesluiten vast te stellen.

Ingevolge artikel 5.2, tweede lid, Waterwet, worden in een peilbesluit waterstanden of bandbreedten waarbinnen waterstanden kunnen variëren vastgesteld, die gedurende daarbij aangegeven perioden zoveel mogelijk worden gehandhaafd.

Ingevolge artikel 5.2, derde lid, Waterwet, vindt de aanwijzing plaats bij of krachtens algemene maatregel van bestuur dan wel bij of krachtens provinciale verordening voor zover het betreft rijkswateren onderscheidenlijk regionale wateren. Bij de maatregel of de verordening kunnen ten aanzien van rijkswateren onderscheidenlijk regionale wateren nadere regels worden gesteld met betrekking tot het peilbesluit.

Ingevolge artikel 6.1 (Aanwijzing verplichte peilbesluiten), Waterverordening provincie Fryslân, stelt het algemeen bestuur een of meer peilbesluiten vast voor de oppervlaktewaterlichamen onder zijn beheer. Deze verplichting geldt niet voor de vrij afstromende gebieden zonder wateraanvoer, zoals aangegeven op kaart 3 behorende bij deze verordening.

Ingevolge artikel 6.2 (Inhoud peilbesluit), Waterverordening provincie Fryslân, gaat een peilbesluit als bedoeld in artikel 6.1 vergezeld van een kaart met de begrenzing van het gebied waarop het peilbesluit betrekking heeft en van een toelichting waarin ten minste zijn opgenomen:

- a. de aan het besluit ten grondslag liggende afwegingen en uitkomsten van de verrichte onderzoeken;
- b. een aanduiding van de veranderingen van de waterstanden ten opzichte van de bestaande situatie;
- c. een aanduiding van de gevolgen van de te handhaven waterstanden voor de diverse belangen;
- d. een omschrijving van hoe de waterstanden zich verhouden tot de voor het betreffende gebied vastgestelde gewenste peilbeheer.

3.1 Eiseres is het niet eens met het peilbesluit, omdat dit als gevolg zal hebben dat veenoxidatie optreedt, waardoor weer (meer) broeikasgassen zullen worden uitgestoten. Het waterpeil in de veengebieden dient daarom meer en sneller verhoogd te worden om veenoxidatie en daarmee de CO₂ uitstoot met grotere sprongen te verlagen, conform de klimaatdoelen van het Parijsakkoord. Zonder stopzetting van de veenoxidatie zijn de klimaatdoelen van Parijs in ons land niet te halen. In het watergebiedsplan staan mogelijkheden genoemd om het waterpeil te verhogen. Daarom is het peilbesluit niet in overeenstemming met het beleid van het waterschap ten aanzien van de reductie van broeikasgassen.

3.2 Verweerder stelt zich op het standpunt dat de in het peilbesluit voorgestelde waterpeilen voldoen aan de vastgestelde Veenweidevisie en het peilbeleid van verweerder zoals neergelegd in het Waterbeheerplan 2016-2021. Vanuit de vastgestelde Veenweidevisie ligt er voor dit gebied geen opgave voor actieve peilverhoging, maar slechts voor passieve peilverhoging. Dit houdt in dat het huidige waterpeil wordt gehandhaafd, waarbij drooglegging door autonome maaiveldaling steeds kleiner wordt.

3.3 Onder verwijzing naar het rapport van StAB overweegt de rechtbank dat sprake is van een peilbesluit dat conserverend van aard is. Alleen in peilvak kD2-35 is sprake van een peilverlaging van 10 cm in de zomer, waardoor in de zomer de resterende veenlaag sneller oxideert dan voorheen. In de peilvakken waar sprake is van peilverhogingen neemt de snelheid van oxideren als gevolg van het peilbesluit juist af. In totaliteit is voor het hele plangebied geen sprake van een significante versnelling van de veenaafbraak en netto toename van de CO₂ uitstoot ten opzichte van het voorgaande peilregime. Het peilbesluit leidt derhalve niet tot een verslechtering.

Het peilbesluit is voorts in overeenstemming met het beleid van verweerder en de provincie ten aanzien van broeikasgassen. Uit de Veenweidevisie en de naar aanleiding daarvan opgestelde Bestuursnota Veenweide alsmede uit het Waterbeheersplan volgt dat als beleidsmaatregel om broeikasgassen terug te dringen is opgenomen dat de (gemiddelde) drooglegging op alle veengronden conform het huidige beleid wordt beperkt tot maximaal 90 cm. Met dit peilbesluit wordt de drooglegging in deze gebieden niet vergroot en is er door voortschrijdende maaiveldaling sprake van een passieve peilverhoging.

Dat eiseres de in het beleid neergelegde ambitie onvoldoende vindt in het licht van het Klimaatakkoord doet niet af aan de conclusie dat het peilbesluit in overeenstemming is met het beleid van het waterschap.

4.1 Eiseres voert aan dat de mate van bodemdaling als gevolg van veenoxidatie zodanig is dat sprake is van ontgronden. Het peilbesluit brengt werkzaamheden met zich mee waardoor de hoogte van het terrein wordt verlaagd. Daarbij zijn ook voor het handhaven van een laag waterpeil werkzaamheden nodig. Hiervoor heeft verweerder geen vergunning afgegeven.

4.2 Verweerder stelt zich op het standpunt dat geen sprake is van ontgroning, nu er geen sprake is van actieve werkzaamheden. Verder heeft verweerder aangegeven dat autonome maaiveldaling door veenoxidatie op veengronden altijd plaatsvindt tenzij deze gebieden volledig onder water worden gezet zodat er geen zuurstof in het veen kan dringen. De Veenweidevisie gaat voorts uit van vertraging van maaiveldaling en niet van stopzetting.

4.3 Ingevolge artikel 3, eerste lid, Ontgrondingenwet is het verboden, behoudens het bepaalde in de artikelen 12 en 31, zonder vergunning te ontgronden dan wel als eigenaar, erfpachter, vruchtgebruiker, opstalhouder, bekleemde meier of gebruiker van enige

---

onroerende zaak toe te laten, dat aldaar zonder vergunning ontgronding plaats heeft.

4.4 De rechtbank overweegt dat de Ontgrondingenwet geen definitie van het begrip 'ontgronding' bevat. Uit de totstandkomingsgeschiedenis van de Ontgrondingenwet (TK 1960 – 1961, 6338, nr. 3) blijkt dat onder het begrip ontgronding moet worden verstaan alle werkzaamheden aan of in de hoogteligging van een terrein of waarbij de bodem van een water wordt verlaagd (zie ook de uitspraak ECLI:NL:RVS:2013:BY9925).

Naar het oordeel van de rechtbank is met het vaststellen van het peilbesluit geen sprake van ontgronden. Daarvoor is van belang dat in het kader van een peilbesluit geen sprake is van actieve werkzaamheden in of aan de hoogteligging van een terrein, waarbij de waterbodembodem wordt verlaagd. Weliswaar daalt de bodem door de veenoxidatie als gevolg van de drooglegging, maar dit betreft een passief proces; er vindt geen (actief) vergraven van de bodem plaats. Hetgeen eiseres overigens heeft aangevoerd leidt niet tot een ander oordeel.

5.1 Eiseres stelt zich op het standpunt dat een vormvrije mer-beoordeling is vereist, omdat nadelige gevolgen voor het milieu niet zijn uit te sluiten. Eiseres wijst op D49.3 van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage (Besluit mer.). Er is weliswaar geen sprake van structurele verlaging van het waterpeil, maar wel van het bewust laaghouden van het peil met directe gevolgen voor gevoelige gebieden. Uit het peilbesluit blijkt niet dat de vormvrije mer-beoordeling heeft plaatsgevonden.

De commissie voor de milieueffectrapportage heeft voorts in het toetsingsrapport van 12 november 2015 enkele tekortkomingen aan het Plan mer geconstateerd, dat is opgesteld voor de Friese waterplannen. De aanvullende notitie van Royal Haskoning is niet meer ter beoordeling aan de Commissie mer toegezonden zodat niet duidelijk is of de plan mer milieu proof is.

5.2 Verweerder stelt zich op het standpunt dat de verplichting onder 49.3 van de bijlage bij het Besluit mer is ingevoerd door in de toelichting bij het peilbesluit bij de beschrijving van de effecten van de peilwijzigingen aan te geven of deze belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben. Volgens verweerder is daarvan geen sprake, zodat er geen mer beoordeling of een mer noodzakelijk is.

5.3 Ingevolge artikel 7.2, eerste lid, Wet milieubeheer, worden bij algemene maatregel van bestuur de activiteiten aangewezen:

- a. die belangrijke nadelige gevolgen kunnen hebben voor het milieu;
- b. ten aanzien waarvan het bevoegd gezag moet beoordelen of zij belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben.

Ingevolge artikel 7.2, vierde lid, Wm, worden terzake van de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, onder b, de categorieën van besluiten aangewezen in het kader waarvan het bevoegd gezag krachtens de artikelen 7.17 of 7.19 moet beoordelen of die activiteiten de in dat onderdeel bedoelde gevolgen hebben, en indien dat het geval is, bij de voorbereiding waarvan een milieueffectrapport moet worden gemaakt.

Ingevolge artikel 2, vierde lid, Besluit mer, worden als categorieën van besluiten als bedoeld in artikel 7.2, derde en vierde lid, van de wet, aangewezen de categorieën die in kolom 4 van onderdeel C onderscheidenlijk onderdeel D van de bijlage zijn omschreven.

Ingevolge artikel 2, vijfde lid, Besluit mer, geldt, voor zover in de bijlage, onderdeel C, bij een categorie van activiteiten categorieën van gevallen zijn aangegeven, de verplichting tot

het maken van een milieueffectrapport in zodanige gevallen. Voor zover in de bijlage, onderdeel D, bij een categorie van activiteiten categorieën van gevallen zijn aangegeven, geldt:

- a. de verplichting tot het toepassen van de artikelen 7.16 tot en met 7.19 en 7.20a van de wet in zodanige gevallen, en
- b. de verplichting tot het toepassen van de artikelen 7.16, 7.17, eerste tot en met vierde lid, 7.18, 7.19, eerste en tweede lid, en 7.20a van de wet in overige gevallen, uitgezonderd de gevallen, bedoeld in de categorieën D 49.1, D 49.2 en D 49.3 van de bijlage bij dit besluit.

Onder D 49.3 van de bijlage bij het Besluit mer is aangewezen de structurele verlaging van het (streef)peil in een oppervlaktewater in gevallen waarin de activiteit:

- 1°. betrekking heeft op een verlaging van 16 centimeter of meer,
- 2°. plaatsvindt in een gevoelig gebied of een weidevogelgebied, en
- 3°. betrekking heeft op een oppervlakte van 200 hectare of meer.

5.4 Naar het oordeel van de rechtbank is er in het onderhavige geval geen sprake van een mer-beoordelingsplicht. Daarvoor is van belang dat, anders dan eiseres stelt, de drempelwaarden uit kolom 4 van categorie 49.3 van onderdeel D van de bijlage bij Besluit mer, niet worden overschreden. De betreffende drempelwaarden hebben betrekking op de activiteit en niet op de bodemdaling als gevolg van veenoxidatie.

De activiteit uit categorie 49.3 van onderdeel D is voorts uitgezonderd van de vormvrije mer-beoordeling zodat er evenmin een mer-beoordelingsplicht geldt.

Indien en voor zover aan het plan Mer, dat voor het provinciaal waterhuishoudingsplan en het waterplan van verweerder is opgesteld, tekortkomingen kleven, hebben deze geen gevolgen voor de conclusies ten aanzien van het ontbreken van de mer-beoordelingsplicht voor het peilbesluit. Hetgeen eiseres overigens nog heeft aangevoerd leidt niet tot een ander oordeel.

6.1 Eiseres voert verder aan dat het peilbesluit in strijd is de Kaderrichtlijn Water (KRW), nu met het vastgestelde peil de doelen van de KRW in 2027 niet gehaald worden. Door de drooglegging is sprake van uitspoeling van stikstof en fosfaat.

6.2 Verweerder stelt zich op het standpunt dat in de meeste watersystemen momenteel niet het waterpeil bepalend is voor het wel of niet halen van de doelen van de KRW maar dat de wijze van het slootonderhoud hierop een grotere invloed heeft. Daarbij valt de uitvoering van de KRW maatregelen buiten de scope van het peilbesluit. Verweerder heeft overigens maatregelen getroffen om de waterkwaliteit in het laagveenmoeras Boornbergumer petten te verbeteren. Daarbij is in het watergebiedsplan Koningsdiep West meer dan 2,5 km KRW oever ingericht. Voor de veengebieden onder de Poldervaarten, waarin het plangebied valt, verwacht verweerder in 2027 aan de KRW doelen te voldoen door het treffen van bepaalde maatregelen.

6.3 De rechtbank overweegt dat, zoals ook de StAB in haar rapport heeft geconcludeerd, in geen van de KRW waterlichamen het oppervlaktewaterpeil verandert als gevolg van het onderhavige peilbesluit. Veenoxidatie en daarmee gepaard gaande bodemdaling, de stikstofdepositie en de haalbaarheid van KRW doelstellingen worden niet (negatief) beïnvloed door het peilbesluit ten opzichte van het bestaande peilregime. Derhalve is het bestreden besluit niet in strijd met de KRW. Dat de KRW doelstellingen in de huidige planperiode mogelijk niet gehaald worden is geen gevolg van het onderhavige peilbesluit. Hetgeen eiseres overigens nog heeft aangevoerd leidt niet tot een ander oordeel.

7.1 Eiseres stelt dat het peilbesluit in strijd is met de Vogel- en Habitatrichtlijn en het Biodiversiteitsverdrag. De doelstellingen in de nabij het plangebied gelegen Natura 2000 gebieden Alde Feanen en Van Oordt's Mersken worden niet gehaald; er is sprake van verdroging van de gebieden en vrijkomen van extra stikstof en fosfaat door oxidatie van organisch materiaal, terwijl de kritische stikstofdepositiewaardes al ruimschoots overschreden worden. Volgens eiseres had een passende beoordeling moeten worden gemaakt. Daarbij is de voortoets in het kader van de Wet natuurbescherming eerst na het nemen van het besluit uitgevoerd en zijn daarbij niet alle relevante aspecten betrokken.

7.2 Verweerder stelt dat het peilbesluit geen negatieve effecten heeft op de betreffende natuurgebieden. Geen van de genoemde Natura 2000 gebieden liggen in het plangebied. Verder verslechteren de bij het onderhavige peilbesluit vastgestelde peilwijzigingen de situatie in de Natura 2000 gebieden en andere natuurgebieden niet. Verweerder had in eerste instantie in de toelichting op het peilbesluit geen afweging ten aanzien van de Natura 2000 gebieden opgenomen, maar naar aanleiding van vragen van de StAB een en ander alsnog nader gemotiveerd. Hierin heeft verweerder aangegeven dat voor alle drie Natura 2000 gebieden geldt dat de afstand tot het peilgebied waar sprake is van een (zomer) peilverlaging van 10 cm in combinatie met 15cm winterpeilverhoging dermate groot is dat hydrologische effecten uitgesloten zijn. Alle natuurgebieden liggen zeer ruim buiten het hydrologisch invloedsgebied (drie maal de spreidingslengte, totaal ongeveer 100 meter) en het betreft een kleine lokale peilwijziging die geringe lokale effecten heeft die zich niet uitstrekken tot de bovengenoemde N2000 gebieden.

7.3 Naar het oordeel van de rechtbank is niet gebleken dat het onderhavige peilbesluit in strijd is met de Vogel- of Habitatrichtlijn danwel het Biodiversiteitsverdrag. Niet aannemelijk is dat het peilbesluit nadelige gevolgen heeft voor de Natura 2000 gebieden de Deelen, van Oordt's Mersken en de Alde Feanen. Daarvoor is allereerst van belang dat het peilbesluit conservatief van aard is; de huidige peilen worden vastgelegd en er worden geen (grote) wijzigingen doorgevoerd. Slechts voor het peilvak kD2-35 wordt het (zomer) peil verlaagd met 10 cm. Ten aanzien daarvan geldt dat, zoals verweerder naar aanleiding van vragen van de StAB heeft aangegeven, de zomerpeilverlaging in dit peilvak kD2-35 (slechts) een beïnvloedingsgebied heeft van rond de 100 meter. Nu alle Natura 2000 gebieden op een (veel) grotere afstand liggen, betekent dit dat de verlaging van het zomerpeil in dat peilvak geen effecten heeft voor de waterhuishouding in de Natura 2000 gebieden.

Evenmin heeft het peilbesluit en de hierin opgenomen peilveranderingen nadelige gevolgen voor de draagkracht van de betreffende Natura 2000 gebieden ten aanzien van de weidevogels kemma of grutto, waarvoor de gebieden van Oordt's Mersken en Alde Feanen zich kwalificeren. Nu het peil onveranderd blijft of wordt verhoogd is geen sprake van verslechterde omstandigheden wat betreft de fourageermogelijkheden of verblijfsmogelijkheden van deze vogels. Ook heeft de peilverlaging van het zomerpeil in peilvak kD2-35 en de peilverhoging van het winterpeil geen nadele gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen voor de weidevogels. Daarvoor is van belang dat dit peilvak geen typisch veenweidegebied is omdat de veenlaag grotendeels verdwenen is, terwijl het landgebruik onveranderd agrarisch blijft. Daarbij zijn er in het plangebied gedeelten aan te wijzen die aantrekkelijker zijn als fourageergebied of leefgebied voor weidevogels, zoals de gronden van het Fryske Gea in het noordwesten van het plangebied en de Boarnburgumer Petten, waar het beheer extensiever is en de drooglegging geringer. Hetgeen eiseres overigens nog heeft aangevoerd leidt niet tot een ander oordeel.

8.1 Eiseres stelt dat door het lage waterpeil archeologisch erfgoed verloren gaat. Ook door veenoxidatie en bodemdaling verdwijnt archeologisch erfgoed en niet slechts door bestemmingswijzigingen en graafwerkzaamheden. Er is geen archeologisch onderzoek gedaan. Hierdoor is het besluit in strijd met het Verdrag van Malta, waar uitgegaan wordt van behoud van archeologisch erfgoed.

8.2 Verweerder stelt dat het verdrag van Malta als doel heeft het beschermen van archeologische waarden die worden bedreigd door bijvoorbeeld ruimtelijke ordeningsprojecten en landinrichting. Verweerder raadpleegt bij graafwerkzaamheden of bij uitvoering van integrale projecten de database Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE) van de provincie en laat conform de database archeologisch onderzoek uitvoeren. In het bestreden besluit gaat het grotendeels om het vastleggen van de huidige waterpeilen binnen de vastgestelde beleidskaders en niet om peilwijzigingen die negatief zijn voor het bodemarchief. Verder vinden er geen actieve ingrepen plaats die archeologisch onderzoek nodig maken.

8.3 Naar het oordeel van de rechtbank is, gelet op de tekst van het Verdrag van Malta, de Monumentenwet alsmede gelet op hetgeen is vermeld in de toelichting bij FAMKE, de bescherming van archeologische waarden met name geborgd in het planologisch spoor (bestemmingsplan). Eventueel archeologisch onderzoek moet dan ook plaatsvinden in het kader van een bestemmingswijziging. Met het onderhavige peilbesluit is geen sprake van een planologische wijziging, een bodemsanering of ontgronding. Derhalve is geen sprake van een ingreep waarop FAMKE van toepassing is. Hetgeen eiseres verder nog heeft aangevoerd kan niet tot een ander oordeel leiden.

9.1 Eiseres voert aan dat het peilbesluit in strijd is met provinciaal beleid met betrekking tot de landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten en de bescherming van archeologische waarden, zoals neergelegd in het Streekplan 2007, de artikelen 2.1.1 en 2.2.1 van de Verordening Romte en de structuurvisie Grutsk op e Romte 2014. Op grond hiervan is een kernkwaliteit van provinciaal belang, genoemd in Grutsk op e Romte, onder meer de onzichtbare waarden in de ondergrond. In dat verband is van belang dat op de Friese Archeologische Monumentenkaart (FAMKE) ten aanzien van het gehele gebied van Koningsdiep west staat aangegeven dat er mogelijk archeologische resten in de grond zitten. Verder is een kernkwaliteit de verscheidenheid aan landschapstypen, overgangszones van het een naar het andere landschapstype en de contrasten daartussen.

9.2 Verweerder stelt zich op het standpunt dat de hoogteverschillen tussen zandgebieden en veengebieden ook in de toekomst blijven bestaan en door veenoxidatie toenemen. Ook het open karakter van het veenlandschap blijft bij voortschrijdende maaiveld daling bestaan. In het gebied wordt passieve peilverhoging toegepast door het peil gelijk te houden bij voortschrijdende maaiveld daling. Het peilbesluit past hierin en is niet strijdig met het Streekplan.

9.3 Naar het oordeel van de rechtbank is het peilbesluit niet in strijd met het (ruimtelijk) beleid van de provincie. De door eiseres genoemde plannen, in welke – onder meer - de genoemde kernkwaliteiten van het betreffende gebied zijn vastgelegd, bevatten (beleid voor) ruimtelijke ontwikkelingen en afwegingen en dienen mede als kader voor gemeentelijk ruimtelijk beleid. Daarnaast werken deze plannen via het provinciaal waterhuishoudingsplan door in het beleid van verweerder, zoals vastgelegd in het waterbeheerplan. Genoemde plannen zijn echter niet direct kaderstellend voor het peilbesluit, dat is het waterbeheerplan.

Overigens heeft het peilbesluit geen gevolgen voor de waarde en leesbaarheid van het gebied nu de peilen met het peilbesluit grotendeels onveranderd zijn gebleven en op agrarische percelen geen sprake is van hoge biodiversiteit. Ook blijft het landgebruik ongewijzigd zodat er geen gevolgen zijn voor de openheid van het landschap. Hetgeen eiseres overigens nog heeft aangevoerd leidt niet tot een ander oordeel.

10.1 Eiseres voert aan dat het niet verhogen van het waterpeil ertoe leidt dat de hoogwatertracés ter bescherming van dijken en gebouwen niet duurzaam zijn. Het beheer is intensief en kostbaar en de tracés bieden geen garantie voor het beschermen van de fundering van gebouwen, omdat veel grondwater wegsijpelt door het lage waterpeil voor de landbouw.

10.2 Verweerder stelt zich op het standpunt dat hoogwatertracés in dit gebied het best denkbare compromis zijn. In het bestreden besluit zijn geen grootschalige peilverlagingen aan de orde die de wegzijging vanuit de hoogwatercircuits naar de dieper ontwaterde omgeving zou doen toenemen. Het opheffen van de hoogwatercircuits in het plangebied is alleen mogelijk als het waterpeil in het landbouwgebied met minimaal 1 meter wordt verhoogd, waarbij honderden hectaren landbouwgrond permanent onder water zouden staan en nauwelijks sprake is van enige drooglegging. Vanuit het bedienen van alle functies is dat niet haalbaar.

10.3 Onder verwijzing naar het rapport van de StAB overweegt de rechtbank dat het peilbesluit geen gevolgen heeft voor het functioneren van de hoogwatertracés, omdat er geen peilverlagingen zijn in de naastliggende peilvakken. Weliswaar kan door het hoogteverschil tussen het hoogwatertracé en de naastliggende lager gelegen percelen kwel optreden, maar dit is niet problematisch voor het functioneren van de hoogwatertracés nu deze onder vrij verval gevoed worden uit de Friese Boezem. Hetgeen eiseres overigens nog heeft aangevoerd leidt niet tot een ander oordeel.

11.1 Eiseres voert aan dat verweerder betere alternatieven heeft. Verweerder had de mogelijkheid om het peilbesluit uit te stellen. Alle acute problemen met wateroverlast in Drachten en verhoging van het waterpeil direct rondom de Krite waren al uitgevoerd. Verder noemt eiseres andere scenario's en voorstellen.

11.2 Verweerder meent dat het nu vaststellen van een actueel peilbesluit zekerheid biedt voor ingelanden en andere overheden. Uitstellen van het peilbesluit biedt geen meerwaarde. Dat na het vaststellen van het watergebiedsplan in 2011 ontwikkelingen aan de orde zijn met betrekking tot de veenweidevisie, hoogwatercircuits en veenkaden, betekent niet dat het peilbesluit op die ontwikkelingen zou moeten wachten. De genoemde ontwikkelingen hebben geen betrekking op tweederde van het gebied waar het peilbesluit op ziet, terwijl in het peilbesluit ook een urgent waterhuishoudkundig knelpunt in de bebouwde kom van Drachten wordt opgelost. Het nu niet vaststellen van het peilbesluit vertraagt die peilwijziging omdat die dan via een aparte peilbesluitprocedure zou moeten plaatsvinden. De problematiek van de hoogwatercircuits in het gebied is overzichtelijk en de knelpunten op dat vlak zijn in de uitvoering van het watergebiedsplan opgelost. Verder speelt de problematiek ten aanzien van veenkaden niet in dit gebied, zodat ook op dat vlak geen aanleiding is om het besluit uit te stellen. Verder is het peilbesluit voor peilvakken met veengrond doorgerekend op de actuele veenweidevisie en derhalve ook in zoverre up to date. De door eiser voorgestelde maatregelen gaan verder dan het peilbeleid voor de veengebieden en wijken sterkt af van het beleid uit de vastgestelde veenweidevisie en het watergebiedsplan. Grote peilverhogingen op vrijwillige basis doorvoeren is in de praktijk

niet haalbaar. Wel werkt verweerder aan verzoeken van landeigenaren om peilverhoging ten behoeve van weidevogels mee.

11.3 De rechtbank overweegt dat de voorstellen van eiseres tot actieve vernatting van de veengebieden niet in overeenstemming zijn met het vigerende beleid van het waterschap. Dat er een grote urgentie is om snel te komen tot een grote vermindering van CO2 uitstoot en klimaatverandering te beperken kan daaraan niet afdoen. Alvorens kan worden gekomen tot de door eiseres gewenste vernatting zal verweerder haar beleid dienen te wijzigen. Daarvan is nu nog geen sprake.

12. Het beroep is ongegrond

13. Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

Beslissing

De rechtbank verklaart het beroep ongegrond.

Deze uitspraak is gedaan op 14 april 2020 door mr. E.M. Visser, voorzitter, en mr. V. van Dorst en mr. M.M. van Driel, leden, in aanwezigheid van mr. F.K. Heiting, griffier. Als gevolg van maatregelen rondom het Corona virus is deze uitspraak niet uitgesproken op een openbare uitsprakenzitting. Zodra het openbaar uitspreken weer mogelijk is, wordt deze uitspraak alsnog in het openbaar uitgesproken.

De griffier is verhinderd
deze uitspraak te ondertekenen.

De voorzitter is verhinderd
deze uitspraak te ondertekenen

Afschrift verzonden aan partijen op:

14 APR 2020

Rechtsmiddel

Tegen deze uitspraak kan binnen zes weken na de dag van verzending daarvan hoger beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Als hoger beroep is ingesteld, kan bij de voorzieningenrechter van de hogerberoepsrechter worden verzocht om het treffen van een voorlopige voorziening of om het opheffen of wijzigen van een bij deze uitspraak getroffen voorlopige voorziening.